

TERRA

โครงการฟื้นฟูนิเวศวิทยาในภูมิภาคอินโดจีนและพม่า
โทร: 02 691 0718-20 โทรสาร: 02 691 0714

เวียดนาม : สวนป่าหมึกกำลังรุดหน้า

โดย คริส แลง

ตีพิมพ์ในจดหมายข่าว World Rainforest Movement
ฉบับที่ 54 เดือนมกราคม 2545

ปีที่แล้ว (2544) บริษัทวินาพีเม็ก (Vinapimex) บริษัทกระดาษเวียดนาม ประกาศแผนการอันทะเยอทะยานที่จะขยายอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษในเวียดนามด้วยทุนกว่า 1 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ (ประมาณ 40,000 ล้านบาท) แผนการนี้เกี่ยวข้องกับโครงการผลิตเยื่อและกระดาษ 15 โครงการ ถ้าโครงการเหล่านี้เกิดขึ้นจริง ทุกโครงการจะเพิ่มกำลังผลิตของวินาพีเม็ก จากเดิมที่ผลิตอยู่ 171,000 ตัน เป็น 419,000 ตัน

อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษของเวียดนามในปัจจุบันผลิตกระดาษประมาณ 360,000 ตันต่อปี บริษัทวินาพีเม็กคาดหวังว่าจะเพิ่มจำนวนการผลิตให้ได้เกิน 1 ล้านตัน ภายในปี 2553

โครงการหนึ่งที่เสนอโดยวินาพีเม็ก คือโรงงานฟอกเยื่อกระดาษแห่งใหม่ กำลังผลิต 130,000 ตันต่อปี ในจังหวัดคอนตัม (Contum) ในที่ราบสูงภาคกลางของประเทศ ในเดือนตุลาคม 2544 รัฐบาลได้อนุมัติให้วินาพีเม็กทำการศึกษาความเหมาะสมในการทำโครงการ (Feasibility Study)

สำหรับเงินทุนสำหรับโครงการนี้ทั้งหมด 240 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนใหญ่ยังต้องระดมหามา แต่วินาพีเม็กหวังว่ารัฐบาลต่างประเทศจะเข้ามาช่วยในรูปของการให้เงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าของธนาคารพาณิชย์ ต่อมา รัฐบาลเวียดนามได้ตกลงที่จะรับประกันการลงทุนร้อยละ 7 ของโครงการนี้ ในรูปของการสร้างถนน งานวิจัย การสร้างคลินิกสุขภาพ และโรงเรียน นอกจากนี้ รัฐบาลจะซื้อคืนสิทธิการใช้ที่ดินสำหรับโครงการและยกเว้นภาษีที่ดินในช่วงระยะรอบการตัดครั้งแรกให้บริษัท

เพื่อผลิตวัตถุดิบสำหรับโรงงาน วินาพีเม็กได้เริ่มต้นปลูกต้นไม้ โดยมุ่งสร้างสวนป่าไม้ยืนต้นโตเร็ว 125,000 เฮกตาร์ (ประมาณ 775,000 ไร่) นอกจากนี้ รายงานการศึกษาความเหมาะสมของโครงการยังระบุว่า วินาพีเม็กวางแผนจะใช้พื้นที่ป่าธรรมชาติขนาด 38,000 เฮกตาร์ (ประมาณ 235,600 ไร่) เป็นวัตถุดิบป้อนโรงงาน

ในช่วงเวลาเดียวกัน การขยายโรงงานเยื่อกระดาษขนาดใหญ่ที่สุดของเวียดนาม ที่ไบบัง (Bai Bang) ทางภาคเหนือของเวียดนามก็กำลังจะเริ่มในอีกไม่กี่อาทิตย์ข้างหน้า กำลังการผลิตกระดาษของโรงงานแห่งนี้จะขยายจาก 55,000 ตัน เป็น 100,000 ตันต่อปี พร้อมกันนี้กำลังผลิตเยื่อทั้งปีจะเพิ่มจาก 48,000 ตันเป็น 61,000 ตันเป็นระยะแรกของแผนการที่จะเพิ่มกำลังการผลิตกระดาษของโรงงานแห่งนี้เป็น 200,000 ตัน และกำลังการผลิตเยื่อเป็น 150,000 ตันต่อปี ในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2544 รัฐบาลสวีเดนตกลงที่จะจัดหาเงินกู้เงื่อนไขพิเศษจำนวน 12.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 500 ล้านบาท) สำหรับระยะแรกของการขยายโครงการ ในปี 2543 วินาพีเม็กได้รับเงินกู้ 42 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากธนาคารนอร์ดิก (ประเทศในแถบสแกนดิเนเวีย) 3 แห่งเพื่อการปรับปรุงโรงงาน วินาพีเม็กได้ลงนามในสัญญาการก่อสร้างกับบริษัทโวท เปเปอร์ (Voith Paper) และซิโนเคมี (Sinochem) ของจีน บริษัทอีลอฟ แฮนสัน (Elof Hansson) และมารูเบนิ (Marubeni) ของญี่ปุ่น ขณะการประมูลการจัดหาอุปกรณ์ ในการนี้บริษัทแฮนสัน เป็นผู้นำกลุ่มบริษัทต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย Kvaerner Chemetics, Kvaerner Pulping, Purac, Metso Paper และ AF-IPK

นอกจากแผนการขยายกิจการของวินาพีเม็กแล้ว บริษัทนิสโซ อิไว (Nissho Iwai) จากญี่ปุ่น กำลังวางแผนเพิ่มการผลิตชิ้นไม้สับของตนในเวียดนาม บริษัทกำลังสร้างโรงงาน โดยใช้เงิน 1.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 60 ล้านบาท) โดยร่วมทุนกับหน่วยงานส่งออกอุตสาหกรรม ป่าไม้ของรัฐ ชิ้นไม้สับจะถูกส่งออก โดยขายไปยัง บริษัทโอจีเปเปอร์ ของญี่ปุ่น บริษัทนิสโซ อิไว ยังมีแผนที่จะเพิ่มกำลังผลิตชิ้นไม้สับอีกร้อยละ 15 เป็น 150,000 ตันต่อปี เป้าหมายของ บริษัทจนถึงปี 2545 คือผลิตให้ได้ 400,000 ตัน และไม้ทั้งหมด จะส่งออกไปยังญี่ปุ่น

ในความพยายามที่จะตอบสนองการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ในวัตถุดิบสำหรับโรงงานเยื่อและ กระดาษที่กำลังขยายตัว รัฐบาลเวียดนามมีแผนอันทะเยอทะยานที่จะปลูกสร้างสวนป่าให้ได้ 1 ล้านเฮกตาร์ (ประมาณ 602 ล้านไร่) สำหรับอุตสาหกรรม อันเป็นส่วนหนึ่งใน "โครงการ 5 ล้าน เฮกตาร์" ของรัฐบาล ในรายงานชิ้นหนึ่ง ในเดือนกุมภาพันธ์ 2544 กระทรวงเกษตรและพัฒนา ชนบทกล่าวว่า โครงการ 5 ล้านเฮกตาร์ นำที่จะนำไปสู่ "การใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน" และเป็น โครงการนำที่จะ "มีความเหมาะสม ในทางการเงิน สิ่งแวดล้อม และสังคม"

อย่างไรก็ตาม โครงการสวนป่าเพื่ออุตสาหกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะนี้ในเวียดนาม จะไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ใด ๆ เลย เพราะที่ว่เหมาะสมทางการเงินนั้น ก็ด้วยการอุดหนุนจากรัฐบาล และเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากต่างประเทศ ไม้โตเร็วชนิดเดียวที่จะเข้าแทนที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม และทุ่งหญ้า ไม่สามารถที่จะกล่าวได้ว่าเหมาะสมในเชิงสิ่งแวดล้อมหรือมีความยั่งยืน และ สำหรับคนเวียดนามในชนบทที่ต้องพึ่งพาที่ดินและป่าที่จะต้องสูญเสียไปให้กับสวนป่า อาจกล่าว ได้ว่า ผลกระทบทางสังคมน่าจะมีมหาศาลทีเดียว

แปลจาก "Vietnam: Massive plantations ahead." โดย Chris Lang. Published in WRM Bulletin 54, January 2002.